

OZNAKE V OSNOVNI ŠOLI

Človek zmeraj rad razmišlja in govori o soljudeh ali o samem sebi. Tako tudi pisanje oznak učence zelo pritegne. Ta učna snov je primerna za vse razrede osnovne šole, treba je samo paziti, da svojih učnih prijemov stalno ne ponavljamo, ampak jih spreminjamo in prehajamo od razreda do razreda k reševanju težjih nalog. V nadaljnjem razpravljanju bomo pokazali nekaj učnih postopkov za sestavljanje oznak in hkrati prikazali tudi spise, ki smo jih na ta način dobili. Izbirali smo predvsem sestavke komunikativnejših učencev, ki so najboljše sledili našim napotkom in zamislili.

Do učencev nižjih razredov, ki šele osvajajo tehniko branja in pisanja, je najbolje, da smo v svojih zahtevah prizanesljivi. Pripovedujejo in pišejo naj o svojih sorodnikih in znancih, kakor sami hočejo:

Moja mamica

Moji mamici je ime Marina. Ima rjave lase in rjave oči. Je zelo suha. V službi je na sodišču. Pospravlja in previja Matica. Rada jo imam zato, ker mi vedno pomaga.

Tina, 2. r.

Moj očka

Moj očka je star 36 let. Po poklicu je zdravnik. Ima svetle lase in modre oči. Je zelo prijazen. Kličem ga atek-copatek-kravatek.

Barbara, 2. r.

Moj bratec

Mojemu bratcu je ime Borut. Star je petnajst mesecev. Zobke ima kot zajček. Včasih mi nagaja, a ga imam vseeno rada. Najbolj je vesel, kadar se kopa. Čofota, se smeje in cvili.

Natalija, 3. r.

Večinoma so te oznake kratke, pet, šest do deset povedi. Topel odnos do soljudi se največkrat kaže v manjšalnicah in ljubkovalnicah: *mamica, mami, očka, oči, bratec, sestra, laski, zobki*. Tu in tam se pojavi tudi kakšna primera ali metafora: *Bratec ima zobke kot zajček. – Moja mama je delavna kot mravlja. – Kadar smo pridni, smo mamini sončki, ko pa nagajamo, smo pa njeni živi vrage*.

Razumljivo je, da imajo začetniške oznake tudi pravopisne, slogovne in kompozicijske slabosti. Popravljanje pravopisnih napak je v šoli v navadi, zboljševanje sloga in kompozicije pa manj. Najbolje poteka to delo, če učenci ob opazovanju svojega sošolca, sošolke ali učiteljice sestavijo oznako. Pri tem nastajajo vsebinsko precej podobni spisi, samo da so nekateri jezikovno bogati, drugi revni, eni urejeni, drugi zmedeni. Ob tem gradivu lahko učitelj zelo konkretno pojasnjuje, kaj je v oznaki dobro in kaj slabo. Nato je treba kakšen spis, ki ima določeno slabost, razmnožiti in ga dati učencem v popravljanje.

Oglejmo si, kako so učenci prestilizirali spis, v katerem se je precejkrat ponovil isti glagol:

Moj sošolec Aleš

Aleš je velik približno 130 centimetrov. Ima podolgovato glavo. Lase ima kostanjeve. Ušesa ima majhna. Nos ima raven. Oči ima modre. Ima bele hlače in rjav pulover.

Nejc, 3. r.

Aleš je velik približno 130 centimetrov. Glavo ima podolgovato. Na njej rastejo kostanjevi lasje. Ušesa niso velika. Nos je raven. Okoli sebe gleda s svetlomodrimi očmi. Oblečen je v rjav pulover in bele žametne hlače.

Tomaž, 3. r.

V tej slogovni vaji so učenci ponavljajoči se glagol *ima* zamenjavali s sopomenkami: *je, ni, rastejo, oblečen je*. Posebno uspela je zamenjava statičnega izraza z dinamičnim in hkrati enostavne barve z barvnim odtenkom: *Oči ima modre.* → *Okoli sebe gleda s svetlomodrimi očmi.*

Na podoben način so učenci tudi premontirali slabo urejen spis:

Naša tovarišica učiteljica

Našo tovarišico učiteljico imam rada, ker nas veliko nauči. Ima sive lase. Je majhna. Ima zelene oči. Pri kontrolkah daje nizke ocene, pri nareku pa boljše. Porednim učencem daje podpise. Je stara. Drugo leto bo šla v pokoj. Kadar bere, rabi očala. V razredu je najraje, kadar smo pridni. Zaradi nas ima čisto pokvarjene glasilke.

Saša, 3. r.

Naša tovarišica učiteljica je precej stara. Ima sivkaste lase. Je bolj majhne postave. Njene oči so zelenkaste. Kadar bere, rabi očala. Zaradi nas ima že čisto pokvarjene glasilke.

Zdi se mi stroga in prijazna. Pri kontrolkah daje nizke ocene, pri narekih pa boljše. Porednim učencem daje podpise. Imam jo rad, ker nas veliko nauči.

Mitja, 3. r.

V tej vaji so učenci oznako uredili tako, da so najprej zbrali vse podatke o zunanosti učiteljice, nato pa podatke o značaju in navadah. Sočasno so zamenjavali skrajnostne izraze z bolj niansiranimi: *stara – precej stara, majhna – bolj majhna, siv – sivkast, zelen – zelenkast*. Mitja je bil pri premontiranju posebno iznajdljiv, ker je vsebinsko močno začetno poved prenesel na konec in s tem ustvaril učinkovito poanto.

Za otroke je značilna tudi celostnost v izražanju, tj. težnja, da en dogodek ali eno lastnost povejo v eni sami povedi. S primernimi leposlovnimi vzorci ali igranjem prizorov jih spodbudimo, da natančneje prikazujejo, kako se duševna razpoloženja kažejo na zunaj:

Kadar je mama slabe volje

Mama je pogosto slabe volje. Včasih, ko ni nihče lačen, gre kuhat. Naredi trojno porcijo za vsakega, potem pa se jezi in dere, če ne pojemo.

Eva, 3. r.

Kadar je mama slabe volje, tolče po loncih. Ko pridem v kuhinjo, se dere name. Verjetno je imela v službi slab dan, si mislim. Mama pa se nemirno ozira in se poskuša spomniti, kaj imam za nalogo. Če nič nimam, pa najde kakšno drugo dolžnost, teh ji nikoli ne zmanjka.

Janko, 5. r.

Iz teh dveh spisov se vidi, kako se slaba volja kaže v kričanju, razbijanju, znašanju nad drugimi ljudmi. S takimi vajami se učenci navajajo na zapažanje in opisovanje podrobnosti.

Ker osnovnošolski učenci predstavljajo člane svoje družine in druge ljudi zlasti z njihove lepe strani, jih opozarjamo, da ima vsak človek dobro in slabo stran in da ga doživljamo enkrat z ene in drugič z druge strani. Tako nastajajo bolj realistične oznake:

Dve podobi mojega očeta

Moj oče je velik, nosi očala in je precej zaspan. Večino dneva preleži na kavču. Bere časopis ali pa spi. Zadnje čase mu ne gre preveč dobro. Pred petnajstimi leti je imel najboljši avto, zdaj ima pa najslabšega.

Dobrih lastnosti skoraj nima. Edina je ta, da me večinoma pušča pri miru. Zadnje čase se je nekoliko poboljšal. Iz Nemčije mi je prinesel modelček črnega poršerja. Bil sem zelo presenečen, saj mi že tri leta ni prinesel nobene igrače.

Jernej, 5. r.

V zgornjem spisu je presenetljiv črn ton, s katerim je prikazan oče. Ko sem se pozanimal za fantove družinske razmere, se je izkazalo, da je oče gostujoči delavec v Nemčiji, ki se samo občasno vrača domov; tako ni čudno, da sta oče in sin tako odtujena. Zanimivo je, da fant v spisu nekako noče priznati, da živi v okrnjeni družini. Iz tega in podobnih primerov sem si pridobil izkušnjo, da za otroka in najbrž človeka sploh ni značilno samo to, kar nam zaupa, ampak še bolj to, kar nam zamolči: ravno to, česar ne more izreči, ga največkrat najbolj muči.

V višjih razredih osnovne šole lahko učenci zaradi boljše tehnike branja in pisanja in zaradi večje kritičnosti do ljudi pišejo čedalje daljše in zanimivejše oznake. Te se tudi postopoma razčlenjujejo na podvrste: zunanjo, notranjo oznako; neposredno, posredno označevanje.

Da bi učenci čim natančneje prikazovali zunanost človeka, jih učimo z izpolnjevanjem vprašalnikov:

Spol:		deček
Starost:		12 let
Telo	– velikost:	115 cm
	– oblika telesa:	suh
	– posebni znaki (npr. poškodbe, rane):	nima
Glava	– oblika glave:	ovalna
	– barva las:	svetli
	– barva oči:	zelene
	– nos:	raven
	– ustnice:	ozke
	– brada:	neizrazita
	– posebni znaki (npr. bradavice, očala)	nosi očala

Spol:	deček	
Starost:	12 let	
Obleka	<ul style="list-style-type: none"> – plašč, jopič: – jopica, srajca, bluza: – hlače, krilo: – pokrivalo: – obuvalo: 	<ul style="list-style-type: none"> temnomoder plašč modra jopica z rdečo črto hlače iz džinsa modra kapa s ščitnikom črni čevlji
Posebnosti v vedenju:	velikokrat nasmejan	

Nato učenci s pomočjo teh vprašalnikov sestavljajo spise, na osnovi katerih se ugiba, kdo je z njimi označen:

Ali ga poznate?

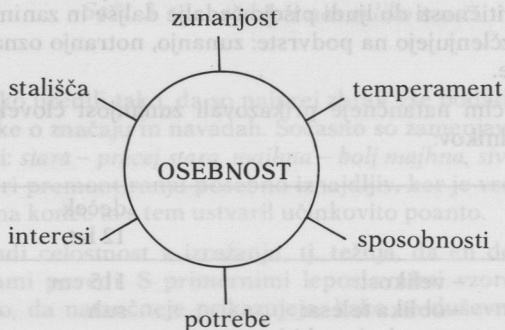
Je srednje postave in svetlolas. Nosi očala. Ima izrazite luknjice v licih.

Rad se smeje. Svoje govorjenje poudarja z rokami, očmi, glavo in celim telesom. S prijatelji se večkrat spre zaradi različnega mnenja o rešitvi kakšne naloge ali o čem drugem. Tedaj sklepa stave. Če si ob njem, se veliko nasmeješ.

Miha, 6. r.

V takem spisu je izčrpana oznaka zunanosti, deloma pa tudi značaja koga, ki ga vsi v razredu poznajo, samo ime mora biti izpuščeno. Če sošolci pri branju spisa uganejo, za koga gre, pomeni, da je oznaka zadosti pravilna in natančna.

K natančnejšemu očrtavanju značajev lahko učence usmerjamo z miselnimi vzorci:

Tak miselni vzorec lahko še razširimo s stranskimi vejami, na katerih so napisane vse mogoče besede, ki natančneje označujejo to ali ono sestavino osebnosti, na primer *temperament – vesel, čemeren, miren, razburljiv ali sangviničen, melanholičen, flegmatičen, koleričen.*

Po takšnih teoretičnih razpravljanjih se učenci lotevajo pisanja bolj vsestranskih označitev značajev:

Tomo se predstavi

Ime mi je Tomo ali daljše Tomislav. Ime sem dobil po hrvaškem kralju Tomislavu in sem na to zelo ponosen.

Visok sem 175 centimetrov. Imam (po mnenju mnogih deklet) zelo lepe, velike oči in rjave lase, ki mi nikoli ne stojijo tako, kakor bi si želel. Rad se lepo oblačim. Drugače sem bolj mirne narave, kakšna stvar pa me vseeno razburi.

Od šolskih predmetov imam najrajši biologijo, največje težave pa mi povzroča (posebno zdaj ob koncu polletja) matematika. Pred kontrolko se doma usedem in vse temeljito preštudiram, tako da ponoči sanjam o enačbah z ulomki. Vendar pri kontrolkah pokažem manj znanja, kot ga v resnici imam. To mi vedno govori tudi sosedja v šolski klopi.

Od športov mi je najbolj všeč tenis, treniram pa najbolj vztrajno karate. Opravil sem že prvi izpit in upam, da bom tudi druge.

Alma, 8. r.

Za to predstavitev je značilno, da ni prava, ampak samo fiktivna. V njej si je Alma zamislila, kaj naj bi Tomo povedal o sebi. Te vrste predstavitve pišejo učenci razmeroma radi. To vživiljanje v kožo drugega je zanje zanimiva igra; pri branju teh spisov pa učenci spoznavajo, kako jih njihovi sošolci vidijo.

Svojski pristop k sestavljanju oznak je tudi pisanje s posnemanjem literarnih vzorcev.

Tako lahko Teofrastovi Značaji kjub njihovi veliki starosti še zmeraj spodbudijo k pisanju novih sestavkov:

Besedljivost

Besedljivost se izraža v nepremišljenem devetkanju brez konca in kraja.

Besedljivec prisede na primer k človeku, ki ga ne pozna, in sproži hvalnico na svojo ženo, nato pripoveduje, kaj se mu je sanjalo prejšnjo noč, potem našteje od jedi do jedi, kaj je imel za kosilo. Ko se mu jezik do-dobra razmaje, pleteniči, koliko malopridnejši so današnji ljudje mimo starih, kako nizke cene ima letos pšenica na trgu, kako narašča tujski promet in kako postaja morje po Dionizovih praznikih zopet plovno.

Po Teofrastu

Po teh starih literarnih vzorcih nastajajo sodobne prenovitve značajskih tipov ali oznake konkretnih primerov določenega značajskega tipa, ki ga učenci odkrijejo v svojem okolju.

Tudi na osnovi vzorcev iz mladinske književnosti lahko učenci pišejo nove sestavke:

Panki

»Tako kot ponavadi?« je vprašal Seviljski brivec.

»Ne, danes prosim na Limahla!«

»Na novo romantiko?«

»Ja,« je poudaril deček in komaj zadrževal

Čveka

Čveke so ljudje, ki kar naprej govorijo.

Poznam sošolko, ki kar naprej govori in pri taki hitri govorici sogovornika s svojo slino dobesedno stušira.

Pri branju v šoli tako hiti, da je nihče nič ne razume. Nekoč smo brali neko berilo. Ko je prišla ona na vrsto za branje, je nihče ni razumel, knjigo pa je imela čisto mokro. Takrat je dobila ime Tristo na uro.

Mojca, 6. r.

Pankič Uroš

Uroš je zamišljeno stopal po ulici, domišljavo gledal okrog in si mislil: »Uau, zgle-da, da mam ful o kej frizuro. Se sam Joe Tempest nima boljše.«

Že čez trenutek se je na ulici pojavil tip s še

smeh. »Spreдай do obrvi, na temenu na kritačo, zadaj pa že spet dolge.«

V. Mal, Baronov mlajši brat

boljšo frizuro. Uroš je pozelenel od zavisti in oddrvel v frizerski salon in nadrl frizerja: »Ti opica neumna, saj sem ti rekel, da me postrizj po najnovejši modi.« Frizer je začudeno odgovoril: »Ja, saj sem te tako postrigel.« Uroš se je še bolj razjezil: »Gorila degenska, če ti pa rečem, da je iz tvojega salona priteknel tip s še boljšo frizuro.« »Aja,« je rekel frizer, »ta frizura je prišla takoj potem, ko si odšel.« »No, prav, pa me ostriž tko!« mu je velel Uroš.

Čez eno uro je Uroš že spet stopal po ulici in malo je manjkalo, da se od domišljavosti ni razpočil.

Jelena, 6. r.

V tem primeru lahko rečemo, da je posnetek presešel svoj vzorec. Oznaka, ki jo je napisala učenka, je svojevrstna zato, ker je v njej panker karakteriziran tudi s surovim in pogovornim jezikom (*uau, opica neumna* namesto *neumna opica, gorila degenska* namesto *degenerirana gorila, postrizj* namesto *postrizi*).

Učenci imajo pri takih spisih vtis, da je z njimi doseženo pristno označevanje njihovih sovrstnikov; pri učitelju pa navadno nastaja dvom, ali je dopuščanje takega izražanja pedagoško sprejemljivo ali ne.

Kot vsi ljudje uporabljamo razne etikete za označevanje soljudi, tako jih imajo tudi učenci: *razredni možgani, razposajenec, kolovodja, grebator, priliznjenec, mamin sinko, ulična varuška, športni as* itd. Na osnovi teh izrazov nastajajo prav zanimive oznake:

Razposajenka

V našem razredu imamo veliko razposajenko. Vedno nas zabava in razveseljuje. Kadar jo učiteljica pokliče k tabli, reče, da ne zna, in si izmisli kakšen posrečen izgovor. Kadar kihne, zajoje visoki ce. Rada gleda za fanti s srednje šole. Pri učenju je lena. Če pa se potruji, dobi tudi pet.

Andreja, 7. r.

Razredni možgani

Joj, koliko ta fant zna! Zmeraj, kadar je vprašan, izstreli odgovor kot iz topa. Če kdaj česa ne zna, pride v veliko zadrego. Spreminja barve, da ga s čopičem ne bi mogli tako hitro barvati. Skoda, da pri spraševanju noče prišepetavati. Kadar ga kaj vprašaš o šoli ali ocenah, noče nič govoriti.

Janez, 7. r.

Kadar učenci berejo te spise, postane navadno zelo živahno: v razredu je veliko smeha, posamezniki pa eksplodirajo od jeze. Dostikrat se s svojimi oznakami po pet, deset učencev spravi na kakšnega učenca, ki je drugačen od drugih, npr. bahav, priliznjen, sebičen ipd. V zgornjih primerih se to deloma kaže v oznaki odličnjaka, ki se sošolcem zdi netovariški. Zaradi teh konfliktov je učencem treba pojasniti, da nihče ni dokončno oblikovan in da se lahko vse življenje po malem izpopolnujemo. Opozoriti jih moramo tudi na vrednost ljudi, ki po nadarjenosti in interesih odstopajo od povprečja, saj ima človeška družba od takšnih ljudi največ koristi, čeprav so v življenju dostikrat osamljeni in zapostavljeni.

Čim starejši so učenci in čim zanimivejše vrste oznak pišejo, tem več je v njihovih spisih domiselnih primer in metafor: *Takrat se dere na sošolce in postane rdeča kot kečap. – Kadar kihne, zapoje visoki ce. – Odgovor izstrelil kot iz topa. – Ne razbijaj po računalniku, saj ni drevo.* Prav tako narašča v njihovih spisih tudi število pogovornih in slengovskih izrazov: *fovšljiv – zavisten, zmatran – utrujen, smotan – neumen; faca, pojava, slika – posebnež, smešen človek.* Včasih učenci pristajajo, da se neknjižni izraz zamenja s knjižnim; včasih pa so mnenja, da bi se s tako zamenjavo popolnoma izgubila pristnost njihovega sestavka.

Posebno za učence osmega razreda je primerno, da razmišljajo o tem, kako vpliva na človekov značaj njegov poklic. Zato upodabljajo zlasti ljudi tistih poklicev, s katerimi se pogosto srečujejo: šoferja, prodajalko, frizerko, miličnika, zdravnika, učitelja, hišnika, čistilko itd. Oglejmo si dva takšna spisa:

Stroga učiteljica

Poznam tovarišico učiteljico, ki uči že zelo dolgo časa. Že njen videz je prav zastrašujoč. Ima tako avtoriteto, da ko stopi v razred, pogovori v hipu utihnejo, kot bi odsekal. Mi s strahom in upom opazujemo njen obraz in vedenje, da bi dognali, kakšne volje je.

Ko odpre redovalnico, vsi otrpnemo. Zaslišijo se imena žrtev. Ko vprašani začne odgovarjati, ga dostikrat kar prekine, čeprav to ni potrebno. To me pri njej zelo moti. Ko začne s prekinjanjem, si lahko prepričan, da ne boš dobil dobre ocene, pa čeprav znaš vse.

Od nas veliko zahteva. Res pa je, da zelo dobro razlaga. Toda kaj, ko sprašuje štirideset minut, razlaga pa samo zadnjih pet ali pa med odmorom.

Ko zazvoni, nekateri začnejo pospravljati svoje stvari, pa jih tako ledeno pogleda, da raje odnehajo in počakajo, da dovoli oditi iz razreda. Nikdar se ne nasmehne, kaj šele, da bi se sama pošalila. Kadar zapustimo njen razred, si vsi oddahnemo.

Mojca, 8. r.

Frizerka, ki ima rada svoj poklic

Moja frizerka je vedno nasmejanega obraza. Ima svetlorjave lase, ki prosto padajo po ramenih. Njene kot morje sinje oči gledajo zmeraj prijazno in berejo želje njenih strank. Je vitka in elegantna. Njena hoja je lahkotna. Njena svetlomodra halja ji je nekoliko predolga, toda nikoli ni umazana ali raztrgana. Z ljudmi se pogovarja zelo sproščeno, najraje seveda o pričeskah. Ima hitre in gibčne prste, ki te nikoli ne pocukajo za lase, ko šarijo po glavi. Vidi se ji, da svoj poklic opravlja zelo rada.

Nebriana, 8. r.

IZ TEH SPISOV SE DOSTIKRAT LAHKO VIDI, DA NI TAKO BISTVENO, KAKO IMENITEN POKLIC SI ČLOVEK IZBERE, AMPAK PREDVSEM TO, KAKO Z VESELJEM GA OPRAVLJA. TU VEČINOMA NE GRE ZA OZNAČEVANJE NARAVNOSTI, AMPAK ZA OZNAČEVANJE S POMOČJO DEJANJ, V KATERIH SE KAŽEJO DOLOČENE LASTNOSTI: *Učiteljica je stroga. – Ima tako avtoriteto, da ko stopi v razred, pogovori v hipu utihnejo, kot bi odsekal. – Frizerka je spretna. – Ima hitre in gibčne prste, ki te nikoli ne pocukajo za lase, ko šarijo po glavi.* Za zgornje sestavke je značilna velika enotnost: osrednja ideja (kako učiteljica vzdržuje razdaljo do učencev; kako je frizerka uslužna do svojih strank in spretna) se kaže v številnih podrobnostih.

Tako smo na kratko očrtali, kako se od prvega do osmega razreda lahko pišejo čedalje bolj poglobljene oznake in čedalje globlje prodira v človeško naravo. Kakovost oznak je odvisna od domiselnosti učiteljevih pobud in od zaupljivosti otrok. Ni treba, da je

učitelj zmeraj zadovoljen s takšnimi izdelki, kakršne otroci napišejo, ampak lahko s kompozicijskimi in slogovnimi vajami, korekturami in komentarji navaja učence na sestavljanje boljših in boljših spisov. Tu so bile prikazane predvsem kratke oznake, lahko pa primerni naslovi spodbujajo učence tudi k pisanju daljših, npr. *Naša družina*, *Moji sošolci* (nižji razredi), *Korenine naše družine*, *Za kakšnega me imajo in kakšen sem*, *Kakšen sem in kakšen bom čez deset let* (višji razredi). V mnogih predstavljenih oznakah prevladuje kritičen odnos do soljudi, lahko pa primerni napotki usmerjajo učence tudi k pisanju spisov, v katerih se kaže bolj razumevajoč odnos, npr. *Zakaj sem med poukom tega in tega predmeta nemiren*, *Zakaj je X moj prijatelj*. S prijemi domišljjskih spisov ali v humorističnem tonu se lahko na nežaljiv način pove marsikakšna bridka resnica, npr. *Če bi bil jaz učitelj biologije*, *Če bi bil jaz ravnatelj naše šole*, *Janko v vlogi očka*, *Mojca v vlogi mamice*, *Moj bodoči*, *Moja bodoča*, *Pesem o 8. a*.

Poleg problemov sestavljanja oznak nastajajo problemi tudi iz tega, kako portretiranci sprejemajo ali odklanjajo svoje portrete. V šoli je uveljavljena navada, da spis prebere samo učitelj, ki je razmeroma ravnodušen naslovnik in gleda bolj na pravopisno pravilnost kot na vsebino. Gotovo je veliko bolj zanimivo, če se spisi preberejo in ovrednotijo pred razredom. To je učinkovito, hkrati pa povzroča tudi razne neprijetnosti. Nekateri učenci so zaradi očitkov na njihov račun prizadeti, tako da je učitelj prisiljen blažiti ostrino sporov med mladimi ljudmi. Zgodi se, da se pride v šolo pritožiti oče ali mati kakšnega učenca, češ da se šola vtika v zasebne zadeve. Tudi kolegu na šoli pride na uho, da so ga učenci v svojih spisih opravljali, in meni, da taki spisi spodkopavajo šolsko disciplino, ki jo je že tako težko vzdrževati. Učitelj mora predvidevati, koliko je okolje dovzetno za demokratiziranje odnosov med otroki in odraslimi, in se glede na to odločati pri izbiranju naslovov. Zgodi pa se tudi marsikaj nepredvidljivega. Tedaj mora učitelj prevzemati odgovornost za svoje učne postopke in otroke zaščititi pred maščevalnimi ukrepi odraslih.

Na koncu se še vprašajmo, kakšne učne smotre dosegamo pri sestavljanju oznak. Po eni strani so to jezikovne vaje, pri katerih se učenci usposabljaajo v organiziranju spisov, izbiranju besed, pravopisu ipd. Po drugi strani pa so vaje, pri katerih se učenci življajo v druge ljudi in razmišljajo o sebi. Ko učenec spoznava, kako nanj gledajo drugi, morda zakrknje, verjetneje pa gre vase in si prizadeva vzpostavljati boljše medčloveške odnose. Znanje, ki se pridobiva pri sestavljanju in vrednotenju oznak, ni samo šolsko, ampak pomaga učencem pri njihovih sedanjih in prihodnjih odločitvah in njihovem znajdenju v različnih življenjskih položajih.

Summary

UDC 372.880.863

WRITTEN COMPOSITION IN ELEMENTARY SCHOOL

The selected written compositions of elementary school pupils range from the simple descriptions of family members to the more complicated descriptions of schoolfriends and acquaintances, which discover their characters and show the people at work. There is a greater mastery of the mother tongue in them and a greater insight into the psyche of others and their own. The quality of these written descriptions is largely influenced by the methods used by the teacher in order to direct and encourage the pupils: restylization, recutting, the filling in of the questionnaire, the preparation of the thought pattern, the reformulation of the literary pattern, the observation of the details in behaviour, the assuming of roles, and the like.